

definitief

SGP - Bijdrage bij de perspectiefnota 2027-2030 – Gemeente Ede

Voorzitter,

Een drukke tijd ligt achter ons. Verkiezingen hebben plaatsgevonden, een nieuwe coalitie is gevormd en een nieuw college is geïnstalleerd. De opbrengst hiervan is een bestuursakkoord, dat we op 4 juni jl. met de raad hebben besproken. Doelen zijn vastgesteld voor de komende vier jaar en daarmee willen we aan de slag.

Maar, voorzitter, hoe willen we deze doelen realiseren en van wie of wat verwachten we het? In onze fractievergadering van 15 juni jl. lazen wij bij de opening Psalm 127. Bij de voorbereiding van deze bijdrage voor de perspectiefnota keek ik nog even terug naar vorig jaar; toen is ook Psalm 127 aangehaald in mijn bijdrage. Daarin staat: 'Zo de Heere het huis niet bouwt, tevergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan; zo de Heere de stad niet bewaart, tevergeefs waakt de wachter.' Hoe actueel is dit ook vandaag, bij de behandeling van de eerste perspectiefnota van deze bestuursperiode. Al het zorgen en zwoegen zal de mens niet helpen als het niet gezegend wordt door de Heere God. Zo hopen wij, samen met de raad en het college, in afhankelijkheid ons werk de komende periode te mogen doen.

De voorliggende perspectiefnota is beleidsarm; het oude college heeft geen vergaande besluiten willen nemen voor het nieuwe college. De perspectiefnota dient als uitgangspunt voor de programmabegroting in het najaar. Naast de perspectiefnota vormt ook het bestuursakkoord een belangrijke basis voor de uitwerking in de programmabegroting. Deze uitwerking ziet de SGP dan ook met belangstelling tegemoet.

Namens de SGP wil ik de volgende punten naar voren brengen:

1. Om vergunningverlening vlot te trekken, zodat er gebouwd kan worden voor inwoners en ondernemers verder kunnen met hun onderneming, is de Aanpak Veluwe geïntroduceerd. Dit is een omvangrijk pakket maatregelen dat primair de agrarische sector hard raakt. Daar zit voor de SGP dan ook een grote zorg. Hoe zorgen we er in de uitvoering voor dat boeren niet onvrijwillig hoeven te stoppen, maar toekomstperspectief krijgen of behouden voor hun onderneming? Dat de bedrijfsvoering zal veranderen, zijn zij gewend; de afgelopen decennia is er veel innovatie geweest. Als een boerenbedrijf wil doorgaan, spreekt de SGP de hartelijke wens uit dat de Aanpak Veluwe geen struikelblok wordt in deze ontwikkeling. Graag een reactie van het college.
2. Buurtpreventieteams kunnen de ogen en oren in de wijk zijn bij het signaleren van onregelmatigheden. Het verleden heeft laten zien dat sommige zaken goed gaan, maar ook dat afstemming met de politie beter kan. De SGP is daarom blij dat in het bestuursakkoord het belang van buurtpreventieteams wordt onderkend en dat zij ondersteuning verdienen. Uit een rondgang langs diverse buurtpreventieteams blijkt bovendien dat er behoefte is aan kennis en ondersteuning. Voorbeelden in nabijgelegen dorpen laten zien dat zij een waardevolle aanvulling kunnen zijn. Kan het college ons meenemen hoe hieraan invulling wordt gegeven?
3. Het gezin is de hoeksteen van de samenleving. In tijden waarin gezinnen onder druk staan door diverse invloeden van buitenaf, is steun noodzakelijk. Daarom vindt de SGP het belangrijk dat bij gesignaleerde problemen een integrale gezinsaanpak wordt ingezet. Hoewel het woord 'relatietherapie' niet expliciet in het bestuursakkoord voorkomt, is de SGP wel blij met de zinssnede: 'zo zetten we daar waar nodig begeleiding in om gezinssituaties stabiel te houden'.

definitief

4. Mantelzorgers, voorzitter: krijgen zij de waardering die zij verdienen? Uit de programmarekening 2025 blijkt dat er minder is uitgegeven aan het mantelzorgcompliment dan in het jaar ervoor. Duidelijk werd dat een deel van de aanvragen in 2025 is gedaan, maar pas in 2026 is uitbetaald. De afhandeling duurde dus langer dan mantelzorgers gewend zijn. Hoe kunnen we dit in de toekomst voorkomen? Mantelzorgers die al jarenlang zorg verlenen aan dezelfde persoon of personen, zouden niet de dupe mogen worden van processen die niet op orde zijn, terwijl dat het jaar ervoor wel het geval was. Is het mogelijk om mantelzorgers actief te informeren over wanneer zij hun aanvraag kunnen indienen? Wat de SGP betreft zou dit al halverwege het jaar mogen. Graag een reactie.
5. Een graat in de keel van de SGP is de natuurcompensatie-opgave die vanuit het Rijk en Europa wordt gevraagd bij gebiedsontwikkelingen. Stukjes aangeharkte natuur of verwaarloosde locaties worden ineens verheven tot beschermwaardige natuur, die gecompenseerd moet worden, bijvoorbeeld in het landelijk gebied, en daarmee ten koste gaat van de agrarische sector. Op dit punt mag richting andere overheden steviger tegengas worden gegeven. Dit wordt een onmogelijke opgave als we én willen bouwen, én willen ondernemen, én natuur willen behouden. Hier moeten duidelijke keuzes worden gemaakt, zonder de illusie dat alles met natuurcompensatie kan worden opgelost. Kan het college in een memo aangeven hoeveel landbouwgrond de gemeente in de afgelopen tien jaar heeft aangekocht in het kader van natuurcompensatie?
6. Voorzitter, er wordt weleens gezegd dat werk het beste medicijn is. Dat geldt misschien niet altijd, maar een zinvolle daginvulling helpt veel mensen vooruit. Nu er een dagopvang voor dak- en thuislozen is gerealiseerd, vraagt de SGP aandacht voor een volgende stap. Welke mogelijkheden ziet het college om naast dagopvang ook dagbesteding aan te bieden? Daarmee kunnen mensen structuur behouden, een gezond dagritme opbouwen en perspectief houden op herstel, participatie en – waar mogelijk – uitstroom naar werk. Graag een reactie.
7. Uit de perspectiefnota blijkt dat bij de programmabegroting een afweging wordt gemaakt over de motie klassieke muziek. Gezien de mooie resultaten en effecten ziet de SGP graag dat dit in de komende periode wordt voortgezet. Wij willen het bij deze oproep laten en verwachten dat het college met een goed voorstel komt om jeugd betrokken te houden bij en te interesseren voor klassieke muziek.
8. De dorpen in ons buitengebied mogen niet ontbreken in deze bijdrage. Elk dorp kent zijn eigen karakter. Otterlo heeft een mooi gebiedsproces doorlopen. De SGP spreekt de wens uit dat we voor alle dorpen in de komende periode een gebiedsproces doorlopen, zodat we beter weten wat er speelt en daar de komende jaren op kunnen inspelen. Dit komt de leefbaarheid ten goede. Wat is de status van deze gebiedsprogramma's en hoe worden dorpsraden en belangenverenigingen hierbij betrokken?

Voorzitter, tot slot.

De beleidsarme perspectiefnota en het uitgebreide bestuursakkoord vormen samen voldoende basis voor een ambitieuze programmabegroting in het najaar. Bovenstaande punten zijn daarop een onderstreping en aanvulling. Met de wetenschap dat de financiële middelen beperkt zijn, moeten er wel keuzes worden gemaakt.

Wij wensen het college wijsheid en zegen toe bij dit werk. Laten we samen het goede voor onze inwoners zoeken.

Dank u wel.